

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XIX Міжнародної науково-практичної
конференції молодих вчених, курсантів та
студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- Голова:** **Василь ПОПОВИЧ** – т.в.о. проректора з науково-дослідної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, доктор технічних наук, професор;
- Заступники голови:** **Сергій ЄМЕЛЬЯНЕНКО** – начальник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., ст. досл., ЛДУ БЖД;
- Члени наукового комітету:** **Oksana TELAK** – Doctor of Sciences, MSFS, Warsaw, Poland ;
Jerzy TELAK – Doctor of Sciences, Professor, ASE, Warszawa, Poland;
Boguslaw KOGUT - Doktor inżynier, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
Вікторія СЕРГІЄНКО – проректор з наукової роботи Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, д.м.н., професор
Максим СМІЛЕВСЬКИЙ – начальник управління безпеки департаменту міської мобільності та вуличної інфраструктури Львівської міської ради, к.ю.н.
Олеся ВАЩУК – професор кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія», Голова Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України, д.ю.н. професор
Роман ЛАВРЕЦЬКИЙ –, учений секретар Університету, к.і.н., доцент;
Анастасія СИМАНОВА – професор кафедри бізнес-аналітики та цифрової економіки Національного авіаційного університету, перший заступник Голови Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України, д.е.н. професор
- Члени оргкомітету:** **Василь КАРАБИН** – начальник Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, д.т.н., доцент;
Андрій ЛИН – начальник Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, к.т.н., доцент;
Ярослав КИРИЛІВ – старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., с.н.с.;
Ольга МЕНЬШИКОВА – заступник начальника Навчально-наукового інституту цивільного захисту, к.ф.-м.н., доцент;
Іван ПАСНАК – заступник начальника Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, к.т.н., доцент;
Ірина БАБІЙ – заступник начальника Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, к.пед.н., доцент;
Тетяна ВОЙТОВИЧ – начальник відділу науково-редакційної діяльності, доктор філософії (PhD);

Юрій КОПИСТИНСЬКИЙ – начальник докторантури, ад'юнктури, к.т.н.;
Андрій ТАРНАВСЬКИЙ – доцент кафедри цивільного захисту та протимінної діяльності ЛДУБЖД, к.т.н., доцент;
Олександра ПЕКАРСЬКА – викладач кафедри цивільного захисту та протимінної діяльності ЛДУБЖД;
Андрій КУШНІР – доцент кафедри наглядово-профілактичної діяльності та пожежної автоматики ЛДУБЖД, к.т.н., доцент;
Інна ОНОШКО – старший викладач кафедри наглядово-профілактичної діяльності та пожежної автоматики ЛДУБЖД;
Дмитро КОБИЛКІН – доцент кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту ЛДУБЖД, к.т.н., доцент;
Ольга КОРЧАК – викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту ЛДУБЖД;
Роман КОНАНЕЦЬ – заступник начальника кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт ЛДУБЖД;
Володимир-Петро ПАРХОМЕНКО – доцент кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт ЛДУБЖД, к.т.н.;
Назарій БУРАК – заступник начальника кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій ЛДУБЖД, к.т.н., доцент;
Олександр ХЛЕВНОЙ – доцент кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій ЛДУБЖД, к.т.н.;
Світлана ВЛОВИЧ – доцент кафедри практичної психології та педагогіки ЛДУБЖД, к.т.н., с.н.с.;
Юлія КУЛИК – викладач кафедри практичної психології та педагогіки ЛДУБЖД;
Володимир МАРИЧ – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, к.т.н., доцент;
Наталія ІВАСІВКА – викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД;
Катерина СТЕПОВА – доцент кафедри екологічної безпеки ЛДУБЖД, к.т.н., доцент
Ірина КОЧМАР – викладач кафедри екологічної безпеки ЛДУБЖД;
Руслана СОДОМА – старший викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту ЛДУБЖД, к.е.н., доцент
Олег КОВАЛЬЧУК – викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту ЛДУБЖД, доктор філософії;
Галина ТЕЛЕГІНА – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, к.м.н., доцент;
Орислава ГОРНОСТАЙ – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, к.т.н., доцент
Даниїл БЕГЕН – науковий співробітник відділу науково-редакційної діяльності ЛДУБЖД
Ростислав ГРИНИК – молодший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності ЛДУБЖД

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка**

Беседа А.В., Беген Д.А.

Друк

Петролюк Н.І.

Відповідальний за друк

Войтович Т.М.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2024. – 913 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «**Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності**».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Цивільна безпека.
- Пожежна та техногенна безпека.
- Менеджмент у безпеці життєдіяльності.
- Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж.
- Інформаційні технології у безпеці життєдіяльності.
- Соціальні, психолого-педагогічні аспекти та гуманітарні засади безпеки життєдіяльності.
- Промислова безпека та охорона праці.
- Природничо-наукові та екологічні аспекти безпеки життєдіяльності.
- Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності.
- Медицина в умовах воєнного стану.

© ЛДУ БЖД, 2024

Здано в набір 06.03.2023. Підписано до друку
28.04.2023. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 57,06.

Гарнітура Times New Roman.

Друк: ЛДУ БЖД

вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@dsns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передруковуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.

MATERIALS ARE PRINTED IN
UKRAINIAN, ENGLISH AND
POLISH LANGUAGES

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

*XIX International Scientific and Practical
Conference of young scientists, cadets
and students*

PROBLEMS AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE SECURITY SYSTEM LIFE ACTIVITIES

Lviv – 2024

EDITORIAL BOARD:

- Chairman:** **Vasyl POPOVYCH** – Acting Vice-Rector for Research LSULS, Doctor of Technical Sciences, Professor;
- Deputy Chairman:** **Serhiy YEMELIANENKO** – Head of the Department of Organization of Research Activities LSU LS, PhD, Senior Researcher;
- Members of the scientific committee:** **Oksana TELAK** – Doctor of Sciences, MSFS, Warsaw, Poland ;
Jerzy TELAK – Doctor of Sciences, Professor, ASE, Warszawa, Poland;
Boguslaw KOGUT – Doktor inżynier, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej;
Viktoria SERHIYENKO – Vice-rector for Scientific Research Danylo Halatsky Lviv National Medical University, Doctor of Medical Sciences, Professor;
Maksym SMILEVSKYI – Head of the Security Department of the Department of Urban Mobility and Street Infrastructure of the Lviv City Council, PhD;
Olesia VASHCHUK – Professor of the Department of Criminalistics at the National University ‘Odesa Law Academy’, Chairman of the Council of Young Scientists at the Ministry of Education and Science of Ukraine, Doctor of Law, Professor;
Roman LAVRETSKY – Academic Secretary of the University, LSULS, PhD, Associate Professor;
Anastasiia SIMAKHOVA – Professor of the Department of Business Analytics and Digital Economy at the National Aviation University, First Deputy Chairman of the Council of Young Scientists at the Ministry of Education and Science of Ukraine, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
- Members of the organizing committee:** **Vasyl KARABYN** – Head of the Institute of Psychology and Social Security, LSULS, D.Sc, Associate Professor;
Andriy LYN – Head of the Institute of Fire and Industrial Safety, LSULS, PhD, Associate Professor;
Yaroslav KYRYLIV – Senior Researcher of the Department for Organization of Scientific Research, LSULS, PhD, Senior Researcher;
Olha MENSHYKOVA – Deputy-head of the Institute of Civil Protection, LSULS, PhD, Associate Professor;
Ivan PASNAK – Deputy-head of the Institute of Fire and Industrial Safety, LSULS, PhD, Associate Professor;
Iryna BABII – Deputy-head of the Institute of Psychology and Social Protection, LSULS, PhD, Associate Professor;
Tetiana VOITOVYCH – Head of the Department of Scientific and Editorial Activities, LSULS, PhD;

Юпііі KOPYSTYNSKYI – Head of the Department of Postgraduate and Postdoctoral Studies, LSULS, PhD;

Andrii TARNAVSKY – Associate Professor of the Department of Civil Protection and Mine Action, LSULS, PhD, Associate Professor;

Oleksandra PEKARSKA – Lecturer at the Department of Civil Protection and Mine Action, LSULS;

Andrii KUSHNIR – Associate Professor of the Department of supervision-preventive activity and fire automatics, LSULS, PhD, Associate Professor;

Inna ONOSKO – Senior Lecturer of the Department of supervision-preventive activity and fire automatics, LSULS;

Dmytro KOBYLKYN – Associate Professor of the Department of Law and Management in the Field of Civil Protection, LSULS, PhD, Associate Professor;

Olha KORCHAK – Lecturer of the Department of Law and Management in the field of civil protection, LSULS;

Roman KONANETS – Deputy-head of the Department of fire tactics and emergency rescue operations, LSULS;

Volodymyr-Petro PARKHOMENKO – Associate Professor of the Department of fire tactics and emergency rescue operations, LSULS, PhD;

Nazarii BURAK – Deputy-head of the Department of Information Technologies and Systems of Electronic Communications, LSULS, PhD, Associate Professor;

Oleksandr KHLEVENOI – Associate Professor of the Department of Information Technologies and Systems of Electronic Communications, LSULS, PhD;

Svitlana VDOVYCH – Associate Professor of the Department of Applied Psychology and Pedagogy, LSULS, PhD, Senior Researcher;

Yuliia KULYK – Lecturer of the Department of Applied Psychology and Pedagogy, LSULS;

Volodymyr MARYCH – Senior Lecturer of the Department of Industrial and Occupational Safety, LSULS, PhD, Associate Professor;

Nataliia IVASIVKA – Lecturer of Department of Industrial and Occupational Safety, LSULS;

Kateryna STEPOVA – Associate Professor of the Department of Environmental Safety, LSULS, PhD, Associate Professor;

Iryna KOCHMAR – Lecturer of the Department of Environmental Safety, LSULS;

Ruslana SODOMA – Senior Lecturer of the Department of Law and Management in the Field of Civil Protection, LSULS, PhD, Associate Professor;

Oleh KOVALCHUK – Lecturer of the Department of Law and Management in the Field of Civil Protection, LSULS;

Halyna TELEHINA – Associate Professor of the Department of Industrial and Occupational Safety, LSULS, PhD, Associate Professor;

Oryslava HORNOSTAI – Associate Professor of the Department of Industrial and Occupational Safety, LSULS, PhD, Associate Professor;

Danyil BEHEN – Researcher of the Department of Scientific and Editorial Activities, LSULS;

Rostyslav HRYNYK – Junior Researcher of the Department for Organization of Scientific Research, LSULS;

**ORGANIZER
AND PUBLISHER**

Lviv State University of Life Safety

**Technical editor,
Computer typesetting**

Beseda A.V., Danyil Behen

Printing

Petrolyuk N.I.

Responsible for printing

Voitovych T.M.

EDITORIAL OFFICE

ADDRESS:

LSU LS, Kleparivska Street, 35
Lviv city, 79007

Contact telephones:

(032) 233-24-79,
233-00-88

Problems and prospects for the Development of the security system life activities: Collection of scientific papers XIX International Scientific and Practical Conference of Young Scientists, Cadets and Students. – Lviv: LSU LS, 2023. – 913 p.

The collection is based on scientific materials of XIX International Scientific and Practical Conference of Young Scientists, Cadets and Students "**Problems and Prospects for the Development of Life Safety System**".

The collection contains materials from the following thematic sections:

- Civil safety.
- Fire and technological safety.
- Management in life safety
- Organisational and legal aspects of ensuring life safety.
- Information technologies in life safety.
- Social, psychological and pedagogical aspects and humanitarian principles of life safety.
- Industrial safety and labour protection.
- Natural-scientific and ecological aspects of life safety.
- Organisation of emergency rescue operations and fire extinguishing.
- Medicine under martial law.

© LSU LS, 2024

Sent to the set on 06.03.2023. Signed to print 28.04.2023. Format 60x841/3. Offset paper.

Conditional printing of sheets. 57,06.

Headset Times New Roman.

Printing: LSU LS

Kleparivska Street, 35, Lviv city, 79007.

ldubzh.lviv@dsns.gov.ua

For the accuracy of the facts, economic, statistical and other data and to use information that is not recommended for open publications the authors of the published materials are responsible. When reprinting materials reference to the collection is required.

УДК 351.159.944

ФОРМУВАННЯ, ОСОБЛИВОСТІ, ВЗАЄМОДІЯ ТА ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Надія Саламін

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Розвідку присвячено особливостям професійної діяльності фахівців в сфері цивільного захисту та акцентується увага, на важливості комунікативної компетентності для фахівців у цій галузі. Розглянуто, основні процеси обміну інформацією між працівниками, аналізується роль комунікації в управлінні надзвичайними ситуаціями та фактори, які впливають на оперативність прийняття рішень та визначають професійну компетентність працівників сфери цивільного захисту.

Ключові слова: спілкування, взаємодія, професійний розвиток, ситуації, уміння, формування, емпатія

FORMATION, FEATURES, INTERACTION AND INFLUENCE OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF CIVIL PROTECTION SPECIALISTS

Nadiia Salamin

Lviv State University of Life Safety

The article is devoted to the peculiarities of professional activity of specialists in the field of civil protection and emphasizes the importance of communicative competence for specialists in this field. The main processes of information exchange between employees are considered, the role of communication in emergency management and the factors that affect the efficiency of decision-making and determine the professional competence of civil protection workers are analyzed.

Keywords: communication, interaction, professional development, situations, skills, formation, empathy

Професійна діяльність, фахівців сфери цивільного захисту має певні особливості, які вимагають, професійної компетентності та певних особистісних якостей, що дозволять, під час виконання професійних обов'язків, дотримуватись правил, норм поведінки та безпеки життєдіяльності, сформуванати взаємодію в колективі, завдяки ефективній комунікативній компетентності.

У процесі комунікації працівник, оперативно-рятувальної служби, регулярно, зіштовхується з необхідністю коректно та злагоджено, підтримувати взаємні стосунки, між колегами, підрозділами, цивільним

населенням, правоохоронними органами, владними установами тощо. Комунікативна компетентність дозволяє фахівцям швидко і точно передавати інформацію, координувати дії та вирішувати проблеми в екстрених ситуаціях.

Комунікативні знання, уміння, навички – це набуті в процесі професійного розвитку засоби спілкування, впливу, вирішення конфліктних ситуацій. Комунікативні якості є важливими якостями, рисами характеру професіонала, до яких, насамперед потрібно віднести: контактність, відкритість, емпатію, емоційну стійкість, культуру поведінки та спілкування.

Сюди ж варто додати про, особливості переробки інформації, яка охоплює також, процеси формування, передання та сприйняття інформації. Вона тісно пов'язана з функціонуванням когнітивних процесів особистості – мисленням, логікою, пам'яттю, увагою, сприйняттям.

Реалізація цієї функції має кілька етапів:

➤ на першому етапі, здійснюється вирівнювання розбіжностей у вихідній інформованості людей, що вступають у психологічний контакт.

➤ другий етап - передання інформації та прийняття рішень. Реалізація інформування, навчання та інше.

➤ третій етап пов'язаний з бажанням людини зрозуміти інших. Спілкування тут спрямовується на формування оцінок досягнутих результатів. Адже, за допомогою діалогу люди передають один одному різну інформацію, накази, діляться своїми ідеями, планами та інше.

На відмінну від технічних систем, в системах «людина – людина» інформація не тільки передається але і піддається кількісним і якісним змінам, приймається і інтерпретується різними людьми по різному, згідно з їх мотивацією, досвідом, рівнем інтелектуального та психологічного розвитку. При цьому співробітник виконує аналіз отриманої інформації, так як вона завжди отримує якусь конкретну особистісну значущість та сенс.

У повсякденній роботі фахівців у галузі безпеки людини, а особливо – в надзвичайних ситуаціях, необхідні досвід, мудрість, зважена поведінка керівника, вміння використовувати досягнення сучасного менеджменту, здатні стабілізувати найскладніші обставини, залучивши весь колектив до спільного, активного та цілеспрямованого вирішення виробничих завдань. [2]

Швидкість та оперативність, прийняття управлінських рішень, якісне виконання поставлених завдань розглядається науковцями як суттєвий показник професійної компетентності й управлінської підготовленості працівника підрозділу надзвичайних ситуацій. [2]

І, як зазначає у своїх працях В.А.Терентьева, ключову роль тут відіграє здатність скоординувати зусилля в проведенні спільних оперативних дій та у забезпеченні зв'язків. [3]

Відповідно, за цих обставин, основна задача комунікації в умовах надзвичайної ситуації, полягає у забезпеченні безперервності потоків інформації на адресу груп та установ, що залучені до роботи в умовах цієї ситуації, з метою зниження ризиків, мінімізації страхів, інших небажаних емоційних станів та реакцій.

Оскільки комунікація є не просто потоком інформації, а також і обміном повідомленнями між керівниками та підлеглими, між підрозділами відповідних служб та організацій, важливим є не лише оперативне переміщення повідомлень каналами комунікацій, але й правильність розуміння отримувачем сутності та змісту повідомлення. А задля цього необхідно набуті умінь не лише чітко виражати свої думки та розпорядження, але й уважно слухати і чути співрозмовника, адже без цього неможливо підвищити ефективність комунікативної взаємодії як специфічного обміну інформацією. [1]

Висококваліфікованим, успішним фахівцям-рятувальникам властивий позитивна налаштованість, емоційна стабільність, висока активність і товариськість. Вони орієнтовані на оцінку оточуючих, прагнуть справити сприятливе враження. Їх відрізняє гнучкість, здатність змінювати, за необхідності, точку зору під впливом обставин і аргументів. Компетентні фахівці відрізняються прагненням до навчання, вмінням орієнтуватися в нових умовах і приймати правильні рішення в умовах дефіциту часу. Вони мають добре розвинені здібності до абстрактно логічного мислення, аналізу й узагальнення. При цьому мотиваційна сфера фахівців у галузі безпеки людини також має свої особливості. У найбільш успішних із них вищий рівень мотивації прагнення до успіху, прагнення до взаємодії, установки на належний результат праці. [2]

Тому, комунікативна компетентність фахівців у сфері цивільного захисту відіграє важливу роль в оперативно - рятувальній роботі. Вона включає в себе здатність ефективно спілкуватися, як внутрішньо в межах колективу, так і з громадськістю та іншими організаціями. Формування цієї компетентності відбувається через навчання спеціальним навичкам спілкування в екстрених ситуаціях, тренування комунікації під час навчальних симуляцій та практик. Особливості комунікативної компетентності в цій сфері полягають у вмінні оперативно та чітко сприймати, аналізувати та передавати інформацію про надзвичайні ситуації, координувати дії з іншими службами та взаємодіяти з громадськістю.

Вплив комунікативної компетентності фахівців сфери цивільного захисту проявляється у підвищенні рівня безпеки та забезпеченні громадського порядку під час надзвичайних ситуацій. Якщо комунікація відбувається ефективно, це допомагає уникнути паніки, забезпечити швидке реагування на загрози та врятувати найосновнішу цінність – життя.

Список літератури

1. Вовк Н.П., Мохнар Л.І. Вектори удосконалення комунікації в умовах надзвичайних ситуацій. Вісник Національного університету оборони України. 2022. Т. 3, № 67. С. 26–39.

URL: <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/257766/255292>

2. Повстин О. В. Аналіз підготовленості фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2017. № 49. С. 145–149.

URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/376732.pdf>

3. Терент'єва А. В. Управління надзвичайними ситуаціями з елементами кризового менеджменту. - Публічне управління: теорія та практика. - 2014. - Вип. 4. - С. 172-178. –

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2014_4_28

References

1. Vovk N.P., Mokhnar L.I. Vectors of improvement of communication in emergency situations. Bulletin of the National University of Defense of Ukraine. 2022. Т. 3, № 67. С. 26-39.

URL: <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/257766/255292>

2. Analysis of the preparedness of specialists in the field of human security for managerial activities. Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems. 2017. № 49. С. 145-149.

URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/376732.pdf>

3. Terentyeva A. V. Emergency management with elements of crisis management. - Public administration: theory and practice. - 2014. - Issue 4. - P. 172-178. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2014_4_28